

ПОЛЕМИКА

Доктори „на линији”

Реаговање на текст „Политичари и лекари, узбулите се” објављен у „Политици” 8. децембра 2022. године

Професор др
Радоје Чоловић*

Професор Драган Делић је изнео уопштено жалопијку што се „запатило ћутање и блажено речено незнање на овим просторима и поред бројних (болних) истина које нам дарежљиво и ненаметљиво доноси свакодневица”, а затим је поставио „само део захтевних питања” Здравственом савету Републике Србије (ЗСРС), Лекарској комори Србије (ЛКС) или (ваљда не „или” него „и” – примедба Р. Ч.) Српском лекарском друштву (СЛД).

У име прозваног СЛД морам одговорити, јер су питања „захтевна” и упућена преко угледне и утицајне „Политике”. Ако постоји одговорност СЛД-а, онда је она искључиво моја, коме је припала (незаслужена?) част да му потпуно (бесплатно) служи последњих (тешких) 14 година, а нарочито ове 2022, кад је са много захтевних подухвата требало обележити 150 година непрекидне, добровољне и верне службе свом народу, и „у добру и у злу”, увек само „о своме руху и о своме круху”.

Ниједан патриота не може да не саосећа са „болном” забринутости проф. Делића који шаље очајнички апел у нади да би се, ако буде послушан, понешто још могло спасти. Било би заиста „патриотски” да је професор Делић напре јавно замолио за опрост за оно што је својим нечињем и чињем упропастио. Али, пређимо на чињенице које говоре саме за себе.

Он је (вероватно као директор Инфективне клинике, а можда и као „партијски кадар”) постао члан ЗСРС-а, који је 2009. основала Влада Републике Србије на предлог Министарства здравља на чијем челу је била министарка из СПС-а, са задатком да, како нам је речено, као „груст мозгова” креира државну политику у здравству, коју ће министарство спроводити. Иако један од најмлађих, ако не и најмлађи члан, професор Делић је постао председник ЗСРС-а, без обзира на то што су у њему били и

неки његови професори и академици, што смо ми са стране (могуће сасвим погрешно?) могли једино да схватимо да је био по вољи „режима” или да су га остали чланови изабрали да буде „на вези са режимом”.

Нажалост, уместо да то изврсно замишљено тело од самог почетка постави

на место које му је требало и морало припасти, он је највећи кривац што је оно потпуно маргинализовано. Оснивачи неке важне институције носе историјску одговорност да је при оснивању поставе на здраве ноге, јер „што се грбо роди, нико не исправи”.

Професор Делић то није учинио из нестручности, већ из опортунизма (у његово лично поштење никад нисам сумњао нити данас сумњам). Само као пример наводим да је он толеранцијом безакоња, корупције и расипништва, које је владало у тадашњој Управи ЛКС, у коју су се по сили закона од плата близу 40.000 лекара запослених у државним и приватним установама годишње сливало од пет милиона евра па навише, са којима је и усмено и писмено детаља био упознат и упозоравао да ће то СЛД-у и српском здравству нанети велику штету и довести до маргинализације ЗСРС-а, он није учинио ништа да то спречи, чак ни у оном делу у којем је ЗСРС био искључиво (100 одсто) надлежан, већ је свему томе на неки начин и асистирао (детаљна елаборација те жалосне приче би захтевала цео број „Политике” а непотребна је, јер је највећем броју лекара позната, а годинама се налазила на сајту СЛД-а).

Тиме је проф. Делић нанео ненадкнадиву штету ЗСРС-у, али и СЛД-у (којем сада упућује „део захтевних питања” и позиве његовим члановима да се узбулите) али и свим организацијама здравствених радника. Највише његовом заслугом, први ЗСРС је маргинализован тако да, кад му је 2014. године истекао мандат, нико се није сетио да покрене избор новог, све док се случајно није утврди-

ло да је истекао мандат неком другом „Савету”, па се неко сетио да већ годину дана не постоји ни ЗСРС, па је почетком 2015. покренута процедура избора и јуна 2015. изабран нови (мандат у ЗСРС-у траје пет година), који тако маргинализован годинама скоро ништа није радио, а ретко се и састајао. И том таквом ЗСРС-у је јуна 2020. истекао мандат, а нико то још није „јавио” ни члановима ни „оснивачу”, што и није никаква штета, јер какав је не треба ни да постоји.

Зашто је професор Делић тако поступао? Немам поуздан одговор, али ево неких чињеница које би читаоцу евентуално могле помоћи да разуме његову подршку тадашњој Управи ЛКС-а. Он је већ на првим следећим „изборима” за ЛКС дошао на место директора. Иначе, процедура „избора” у ЛКС-у је изменом њеног првобитног статута направљена на незабележено „креативан” начин, тако да на њих изађу само „кандидати”, и покоји њихов пријатељ лекар са општине где станују, кога они позову телефоном и замоле да изађе и за њих гласа, јер су „избори” из здравствених установа премештени у општине становања лекара (као да се бирају народни посланици) јер су „креативци” знали да већина њихових „кандидата” једино тако може „проћи”. Свака част ретким изузецима којих је несумњиво било, као на пример професору Делићу. Тако је на те „изборе” обично излазило од 0,5 одсто до 1,5 одсто уписаних (бирача) лекара, а ипак су они били и „легални” и „легитимни”. Иначе, огромне плате директорке, чланова разних управних тела коморе, групна путовања на егзотичне дестинације, вечере, балови, и хонорари за стварне и измишљене „услуге” чланова управе, њихових познаника и пријатеља за које нико није знао ни ко су ни чиме се баве, и за део новинара електронских медија „задужених да прате здравство”, били тако непримерени да је тешко наћи пристојан термин.

Професор Делић је по ступању на место директора ЛКС-а брзо схватио да нема подршку ни „изнутра”, а како су се у међувремену неки односи снага променили, ни истинску подршку „споља”, која је за тако атрактивно место увек била неопходна. Као политички образован, он је то брзо

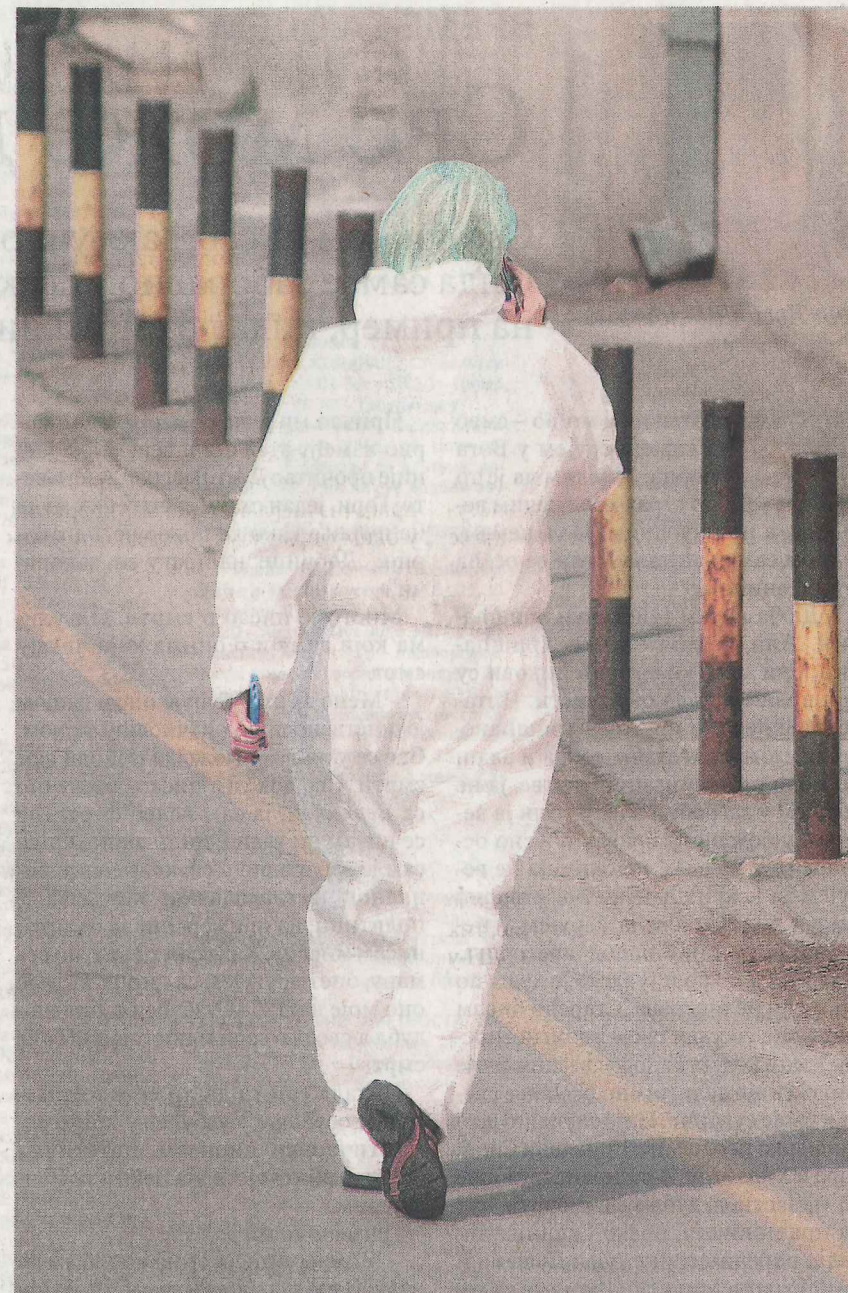

Фото Н. Маријановић

схватио, па је само после неколико месеци поднео оставку.

Колико ме сећање служи, то је био преломни тренутак кад се проф. Делић од човека који је по мом сазнању сматран за човека који дотад никад није био ван „линије” почео да еволуира у опозиционара и критичара политике „режима” у здравству, а и шире. Оно у шта сам сасвим сигуран је да му СЛД није дао никаквог повода да му овако некоректно упућује макар једно, а камоли више „захтевних питања”.

У последњем пасусу чланка у „Политици”, у којем свог „друга” и истомишљеника професора Зорана Радовановића диже у небеса (што би и професору Радовановићу морало бити непријатно!), он замера СЛД-у

што му није дао „уводно предавање” о ковиду на недавно одржаном 20. јубиларном конгресу лекара Србије и тако му омогући да га претвори у (лош) политикантски митинг, јер је, у „абстракту” послатом Научном одбору конгреса, користио сасвим недолучне речи, као што су „спрдња”, „кривотворење података”, итд.

Тандем, професори Делић и Радовановић годинама преко у „Политике” и „Данаса” свима доле памет, претпоостављам озлојеђени што их нико више ни за шта не пита као некад док су били „на линији”. Зато би можда било упутно да се сете оне народне: „Засвирај, засвирај, али и за појас задени.”

*Председник Српској лекарској друштва